

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 181. — ŠTEV. 181.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 4, 1922. — PETEK, 4. AVGUSTA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

VAŽEN SESTANEK DRŽ. GOVERNERJEV

Governerji držav Ohio, Indiana, Kentucky in Michigan so se zbrali, da se posvetujejo glede otvarjenja premostovnikov.

OBRATOVANJE POD VARSTVOM ČET.

Indianapolis, Ind., 3. avgusta. — Governor McGraw, ki je storil prvi korak, da prične s proizvodnjo premoga za državne zavode ter bistvene industrije v Indijani, je obrnil danes svojo pozornost na konferenco governerjev in številnih premog proizvajajočih držav. Ta konferenca je bila sklicana na sestanek danes zjutraj v njegovem uradu. Governor, ki je povabil šest nadaljnjih governerjev, naj se sestanejo z njim o načrtih za proizvodnjo premoga, je dobil obvestilo, da se bodo konference vdeležili governor Davis iz Ohija, gov. Groesbeck iz Michigana in brat governerja Morrow iz Kentuckyja kot njegov zastopnik.

Governerji iz Wisconsin, West Virginije in Pennsylvanije, ki so bilo povabljeni na konferenco, se niso mogli odzvati temu povabilu radi nujnih poslov, izvirajočih iz stavkarskega položaja.

Governer Groesbeck iz Michigana ima baje načrt za uravnavo stavke, ki bo predložen konferenci v razmotrivanje.

Governer McCray je pričel s proizvodnjo premoga pod državno avtoriteto ter pod varstvom državnih čet. Stem je otvoril pot v zadevi dobave premoga za najbolj nujne potrebe. Mogoče je, da bodo nekateri izmed governerjev, ki se bodo vdeležili sestanka, sprejeli načrt Indijane glede postopanja v stavkarskem položaju.

Med tem pa so se pričele priprave za proizvodnjo premoga v Indijani pod državno kontrolo. Delo izčiščenja rovov pred dejanskim obnovenjem obratovanja ter kopanja premoga, pa trajalo par ur danes zjutraj, nakar bodo pričeli kopati premog v rovin, katere je prevzel governer v imenu države.

SMRT STARCA - ČUDAKA.

West Palm Beach, Fla., 3. avgusta. — Skrivnostni J. H. Smith, ki je umrl tukaj od lakote, čeprav je imel \$37.000 v gotovem denarju v svojih žepih, je bil identifikiran kot neki Judson Howard Smith, lastnik hiše v Los Angeles Cal. ter neke renče, obsegajoče več sto akrov pri Falls City, Nebraska.

V nekem pismu, katero so našli pri njem, je bilo nevedeno ime nekega Newkirka, ki je, informiran o smrti starca, brzojavil, da je Smith njegov svak ter odredil, naj prepeljejo njegovo truplo v Falls City.

Smith je bil več let dobro znan na glavni ulici tujakinskega kraja. Nikdar ni nosil klobuka, nikdar se ni bril ter vedno nosil s seboj deznik. Redkokejda je dal odgovor, če ga je kdo nagovoril in nikdar ni prišel sam govoriti.

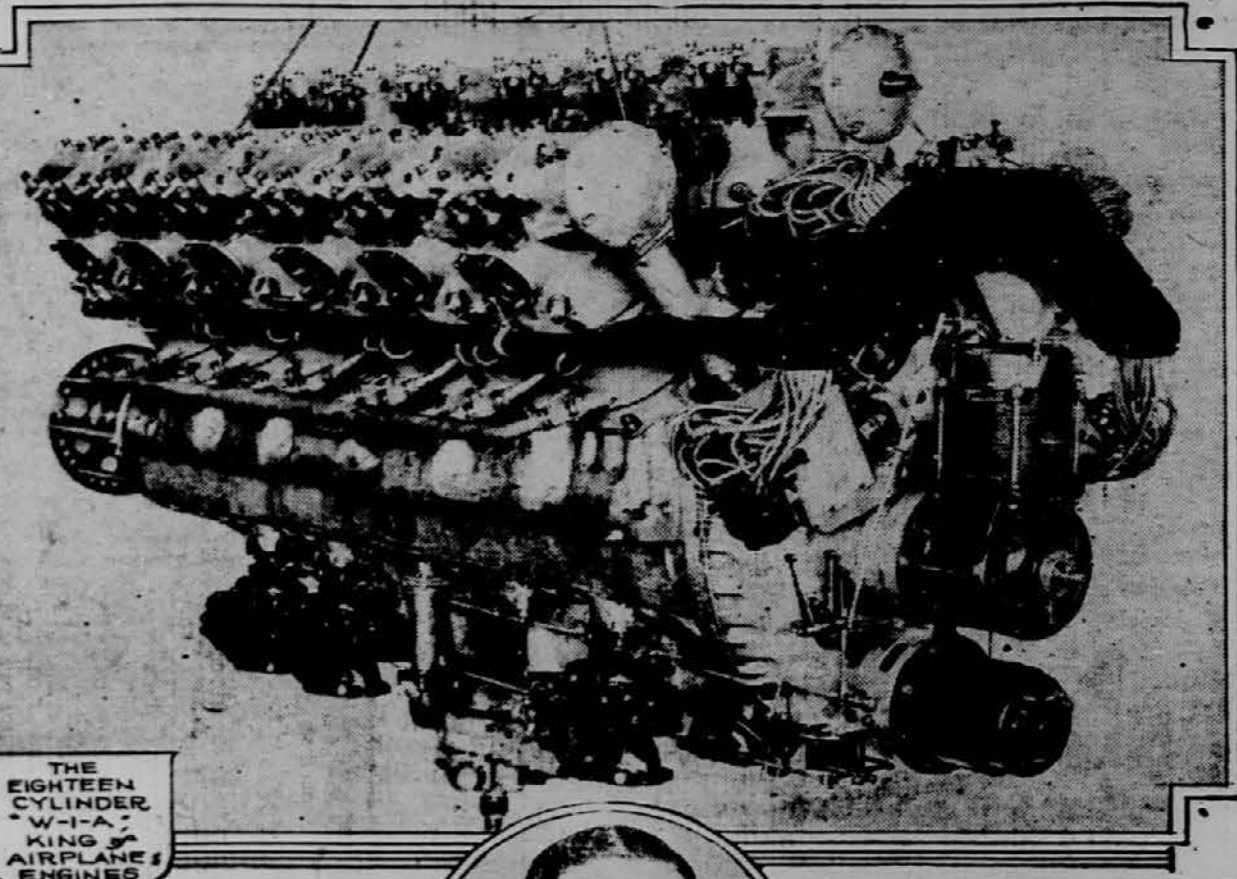
Jedel je banane in različne druge sadeže in to vedno na cesti, kjer je stal razgovor ter z deznikom pod pazduho.

V bolnico so ga poslali potem ko je ležal tri dni v svoji sobi v nekem cenemem prenočišču. Umrl je od lakote ter ni hotel povedati, zakaj noče jesti.

RUSIJA NE BO PRODAJALA VODKE.

London, Anglija, 3. avgusta. — Ruska trgovska delegacija je danes ugotovila, da je bila avtorizirana zanikati poročilo iz Moskve, v katerem se je glasilo, da bo ruska sovjetska vlada dovolila prodajo vodke kot državni monopol. To vest je označila delegacija kot izmišljotino brez podlage.

OSEMNAJST CILINDERSKI MOTOR IN NJEGA USTVARITELJ

THE EIGHTEEN CYLINDER W-H-A-KING AIRPLANE ENGINE

JUGOSLOVANA ZAPRLI ZARADI UMORA

Policija v New Yorku je aretirala nekega Paul Čepeka ki je baje oropal ter vrغل iz vlaka svojega tovariša.

Ko se je hotel včeraj vkrcati na francoski parnik Paris, da odpotuje v Evropo, je bil Paul Čepek, star osem in štirideset let, iz Lyneh, Ky., aretiran od dveh policijskih seržantov s policijske postaje na iztočni 51. cesti, kot begunec, preganjan od pravice.

Aretiran je bil na temelju obdolžbe, da je oropal ter umoril nekega svojega sopotnika na vlak v bližini Elyria, Ohio, tekmo preteklega nedelje. Detektivna staza Čepeka s pomočjo dveh kovčgov, katere je bil poslal na Grand Central postajo v tem mestu. Soglasno z detektivni je bil eden izmed kovčgov lastnina Andy Kirkoviča iz Lyneh, Ky., umorjenega moža.

V neki brzojavki, katero je poslal šerif Baehus iz Elyria, se je glasilo, da sta bila Kirkovič in Čepek na poti iz Lyneh, Ky. v staro domovino v Jugoslaviji. Ko se je nahajal vlak, s katerim sta se vozila, v nedeljo ponoči nekako trideset milj od Clevelanda, je Čepek oropal Kirkoviča ter ga vrغل nato skozi okno.

Detektivni so zasledili oba kovčga v skladišču na Grand Central postaji s ponedeljek zvečer ter pričeli čakati na človeka, ki bo prišel ponje. Včeraj zjutraj sta se pripeljala dva moža z tovornim avtomobilom ter predložila čke za oba kovčga.

Detektivni sta izprašali ta dva moža ter izvedela, da ju je najel neki tujec, ki jima je rekel, naj privedeta kovčga na francoski parnik Paris na zapadni petnajsti cesti ter Hudson reki krog opoldne. Detektivska seržanta sta jima takoj pojasnila, da sta policista ter si izposodila o' Soferja ter njegovega pomočnika uniformo, čepice in overalls. Naložila sta oba kovčga na avtomobil ter se odpeljala na pomol k parniku.

Čepek je zahteval kovčga zase ter izjavil, da se mu mudi priiti na krov. Ponudil je detektivu en dolar, če mu pomagata nesti kovčga na parnik. Ko sta vprašala Čepeka glede Kirkoviča kojega ime je bilo zapisano na enem kovčgu, je odgovoril:

— To je moj prijatelj. Hotel se je vrniti z menoj domov v Jugoslavijo, a je stopil z vlaka v Clevelandu v nedeljo zvečer. Dal mi je \$150, a se ni vrnil. Mislim, da bo prišel na krov Parisa še predno bo parnik odjadrjal.

Čepek je bil nato aretiran in odvedli so ga z obema kovčgoma vred na policijsko postajo. Detektivni so našli \$1800 vstih v njegovo notranjo srajco, \$650 v žepih in dvajset dolarjev v denarnem pasu.

GLENN D. ANGLE

Slika nam kaže inženirja Glenn D. Angle, ki je konstruiral za zrakoplov motor, kateri ima osemnajst cilindrov, ter proizvaja sedemsto konjskih sil. Svoj motor je ponudil American Eagle Association, ki gradi aeroplan za 100 oseb. Pravi, da je s tem motorjem mogoče napraviti potovanje krog sveta.

V BUDIMPEŠTI SO ZELO BOJEVITI.

Budimpešta, Madžarska, 3. avgusta. — Burni prizori so spremljali včeraj v poslanski zbornici sprejem proračunske predloge. Poslanec Pekar je povzročil razburjenje, ko je omenil v svojem govoru muke, katere so morali pretrpeti buržuazijski talci, ko so vladali boljševiki v Budimpešti.

Socijalistični poslanci, katere je razkačilo to pogrevanje preteklosti, so hoteli v znak protesta zapustiti zbornico, ko so pristasi vlade zavahali svoje rokave ter planili na socijaliste. Ministrski predsednik Bethlen in drugi člani kabineta so se vrgli vmes ter ločili bojevitve madžarske peteline.

Konečno se je posrečilo napraviti mir in socijalisti so ostali, dokler ni Pekar zaključil svojega govora.

Vsaki dan se vršita tu najmanj dva dvoboja kljub dejstvu, da je dvobojevanje prepovedano in da se obeta vdeležencem stroge kazni. Včeraj je ta prismojenost za htevala nadaljno žrtv, ko je policovnik Leidenberger ustrelil kapitana Karlovskega mednarodnega donavskega komiteja.

IRLSKE ČETE SO PREGNALE USTAŠE IZ CASHELA.

Dublin, Irsko, 3. avgusta. — Irske čete so na celi fronti uspešne. Včeraj so pognale ustaše iz mesta Cashela, katero so držali več tednov.

OKAMENELA NOGA POVZROČILA ČILA SMRT.

Shenandoah, Pa., 2. avgusta. — Frank Urbanovage (Urbanovae) je umrl na svojem domu v Girardville, v bližini tujakinskega kraja, na posledične neke bolezni, ki je stavljal več kot eno leto zagonetke vsem zdravnikom države. Pred nekako enim letom je dobil mož poškodbo na svoji desni nogi, ko se je potapljal tekot kopanja.

Pred nekaj meseci pa se je pričela noga izpreminjati v kamen in ob času njegove smrti je bila težja kot njegovo ostalo telo.

ŠESTNAJST NEVEST BREZ ŽENINOV

Grški parnik Constantinople je privedel iz Grške 200 takozvanih picture brides in šestnajst jih je ostalo na cedilu.

New York, N. Y., 3. avgusta. — Šestnajst "nevest", ki so se ženi le s pomočjo korespondence ter fotografij, je čakalo danes na pomolu na žene, ki so jih privabili v Ameriko iz Grške, potem ko so si ogledali njih slike.

Nekako dvesto takih nevest je dospelo s parnikom Constantinople grške narodne parobrodne družbe in po dveh urah neprestane iskanja sredi velikanskega šuma in kričanja se je tolpa ženinov, ki so prišli po svoje neveste, porazgubila in teh šestnajst nevest je ostalo brez ženinov.

Nekako sto zaljubljenih in strastnih ženinov se je odpeljal zjutraj po zalivu navzdol v motornih čolnih, da čimprej vidijo svoje bodoče žene, katere so naročili po pošti, ali Mail order business. Ti motorni čolni so spremljali parnik prav do pomola in mladi junaški potomci Temistokleja in Miltiada so ves čas kričali na vse grlo ter izmenjavali pozdrave s svojimi grškimi nevestami. Vsa znamenja kažejo, da so se skoro vse neveste imenovala Mary, kajti kakorhitro je zadonelo to ime iz kakega motornega čolna, je pohitelo toliko mladih Grkinj k ograji, da se je parnik skoro, ro nagnil na dotično stran.

Pomol je bil pozorišče velikanske zmešnjave in hrupa, ko so pričeli mladi ženin letati na okrog, s slikami v rokah ter zreti v obžgana in sramežljiva lica žensk, ki so stale ter čakale na izvoljene. Ko so vsi ženin odšli s pomola s svojimi izvoljenkami, je ostalo šestnajst razočaranih mladih žensk, katerim se niso izpolnile sanje.

Vsaka mlada ženska je prinesla poročni dar za svojega moža in večina teh darov je obstajala in družinskih dragocenosti, katere se je varovalo na Grškem kot svetodredščino. Ena je prinesla svojemu ženinu sedlo, ki je bilo last njenega starega očeta, junaka iz grške vojne za neodvisnost. Njen ženin je dobrotosej farmer v Kansasu, kjer se ponavadi poslužuje avtomobil, ne pa konjskih hrbtov in sedlo bo vsled tega predstavljalo le spomin na nekdanje čase, brez praktične vrednosti v sedanjih prozaičnih časih.

PREDSEDNIK OBERGON ŠEL NA POČITNICE.

Mexico City, Mehika, 2. avgusta. — Predsednik Obergon bo odšel koncem tega tedna v Monterrey na dva tedna trajajoče počitnice. Kljub temu pa hoče ostati v neprestanem stiku z vlado.

MOBILIZACIJA FAŠISTOV PO CELI ITALIJI

Generalna stavka ni tako uspešna kot se je domnevalo. — Atentat na rimskega župana.

Rim, Italija, 3. avgusta. — Italijanski fašisti ali skrajni nacionalisti, so pričeli včeraj z odredbami, da zlomijo generalno stavko, ki je bila proglašena pred dvema dnevi v protest fašistovskim represalijam napram komunistom. Vse kaže, da je izgubila stavka že večino svoje uspešnosti, tudi brez pomoči in sodelovanja fašistov.

Štirinajst tisoč fašistov v rimski provinci je obvestilo svoj glavni stan, da so pripravljeni priti v mesto s "solidnimi argumenti", če treba. Neki fašistovski komitej, izdan včeraj popoldne, pravi, da so člani organizacije popolnoma organizirani v vseh italijanskih provincih in da so odšli vsi fašistovski poslanci soglasno s povelji, v svoje volilne kraje, pripravljeni na "akeijo".

Vsi ljudje, ki imajo avtomobile so bili naprošeni, naj jih stavijo fašistom na razpolago. Industrialne voditelje se je naprosilo, naj odpuste svoje delavce, ki so zaštrajkali ter jih nadomestijo s fašistovskimi delavci.

Izjavljeno je stavke je postalo še bolj važno vsled dejstva, da so republikanci in anarhisti obavili svoje očepljenje od socijalistov, ker ne žele, da bi tudi oni nosili odgovornost za stavko.

Župan Cremenese, ki je izza pričetka stavke obiskoval različne dele mesta ter inšpiciral javno službo, je bil včeraj napaden od nekega neznanega človeka. Kroglica, katero je izstrelil napadalec, je prodrla skozi oba okna zaprtega avtomobila, v katerem se je vozil župan. Avtomobil se je ustavil in župan je izstopil, a napadalec ali napadaleci so izginili. Še predno je bilo mogoče najti kako sled.

Signor Cremenese je aktivno bodril one, ki so se oglasili na delo. Večino svoje pozornosti posveča zopetnemu uveljavljanju reda.

Naboj dinamita so našli včeraj na tratičah poulične železnice, odstranili so ga še predno je napravil kaj škode. Par stavkarjev, ki so metali kamenje proti pouličnim karam, je policija aretirala.

Socijalistični poslanci so bili prisiljeni ostati v poslanski zbornici, ker so se bali napadov fašistov, ki so dobili od svojih voditeljev povelja, naj bodo pripravljeni v glavnem stanu.

Nepoznati so streljali na ekspresni vlak med Turinom in Rimom v bližini Novi. Na vlaku se je nahajal novi minister za notranje zadeve, senator Taddei, na poti v Rim, da prevzame novi urad.

Vincenzo Riccio, novi minister za javna dela, je šel včeraj na železniško postajo, kjer je imel patriotičen nagovor na delavce, ki so bili skoro sami fašisti. Minister se jim je zahvalil za njih požrtvovalnost.

Motorne buse v Rimu so vozili fašistovski prostovoljci, ki so vzbudili med potniki precej veselosti, kajti mesto da bi nosili uniforme, so bili oblečeni v najbolj moderne obleke ter nosili na risih, trakovce, predstavljajoče odlikovanja, katero so dobili tekot vojne.

Stavka tiskarjev je še vedno popolnoma uspešna. Včeraj ni izšel v glavnem mestu noben list in ljudje so se naravnost trgli za kopije napoljskih listov, katere se je privedlo v Rim s pomočjo aeroplana na razdaljo 150 milj.

ČAŠA PIVA NA TIROLSKEM 800 KRON.

Bern, Švica, 3. avgusta. — Iz Inomosta je dospelo poročilo, da stane tam čaša piva osemsto kron. Pol litra mleka stane 630 kron.

PREDSEDNIK USTRAJA PRI PREDLOGU

Predsednik ustraja pri svojem načrtu za uravnavo stavke železnice. — Pod nobenim pogojem ne bo zaplenil železniških črt. — Harding bi moral izvesti pritisk na železniške uradnike.

Washington, D. C., 3. avgusta. — Predsednik Harding se še ni odločil glede naslednjega koraka, katerega bo storil, da konča stavko uslužbencev v železniških delavnicah, vendar pa je administracija že toliko razmišljala o tozadevnem položaju, da ne bo za enkrat storila nobenega koraka, ki bi imel za posledico prevzetje železniških kompanij od strani vlade. Predsednik Harding tudi ne bo izpremenil svojega načrta za uravnavo železnice stavek potom kompromisa glede vprašanja senijornosti. To je izjavil eden izmed svetovalcev predsednika.

Sprejem predsednikovega načrta od strani uslužbencev v delavnicah ni vzbudil nobenega presenečenja v Beli hiši, a tudi ni ublažil razočaranja, katero je bilo opaziti, ko so železniški predstavniki odklonili predsednikov predlog.

Med prijatelji predsednika prevladuje naziranje, da je napravi železniški delavski svet taktično zmoto v svoji resoluciji z dne 3. julija in te napake so se poslužili železniški magnati, da upravičijo svoje stališče glede senijornosti. Akeija železniskega delavskega sveta, ki je oropala stavkarje senijornosti, je po mnenju številnih zaprla edino možno pot k uravnavi.

Med zastopniki uslužbencev v delavnicah, ki se nahajajo v Washingtonu, so dali izjava naziranju, da bi moral naslednji korak predsednika Hardinga obstajati v tem, da izvede pritisk na izvrševalne uradnike železnice, da sprejmejo njegov mirovni načrt, vsebujejo klavzulo glede senijornosti. Če ne bo predsednik izvedel tega pritiska, se bo najbrž poslužil politike, katero je zasledoval v stavki premogarjev ter rekel upraviteljem železnice, naj skušajo obratovati kot pač morejo, dočim bo on čakal na učinke predno bo storil kak nadaljni korak.

E. C. Davison, tajnik mednarodne zveze mašinistov, ki se je vrnil v Washington potem ko si je ogledal številne železniske delavnice, je izjavil, da se bodo železniški upravitelji v teku par dni udali.

Nadaljni pa trdijo, da bo sledila stavka štirih velikih transportnijskih bratovščin, če se bodo železniški upravitelji lotili uničenja unij uslužbencev v delavnicah ali če bodo dosegli kak uspeh po zavrnitvi predsednikovih predlogov.

Na drugi strani pa je videl tajnik Weeks možnost konca stavke v dejstvu, da je dobila New York Central črta veliko število prošenj za delo takoj po zavrnitvi predsednikovega načrta od strani

HAMBURG TRPEL VSLED STAVKE.

Hamburg, Nemčija, 3. avgusta. — Stavka nemških morarjev je sicer končana, a je prizadela nemškemu parobrodarstvu težke izgube, kajti število parnikov, ki so se ustavili v Hamburgu, se je tekom stavke izdatno zmanjšalo.

GENERALNI ŠTRAJK V ITALIJI JE KONČAN.

Rim, Italija, 3. avgusta. — Italjansko notranje ministrstvo je danes popoldne naznanilo, da je bil danes opoldne končen generalni štrajk, kateri je bil naperjen proti fašistom, ki nesramno postopajo s komunisti.

PROMET NA AMERIŠKI POŠTI.

Poštni promet je izdal poročilo, da je bilo lanskega leta poslanih po ameriški pošti enajst tisoč tristo petin trideset milijonov pism. Na vsakega človeka je torej prišlo približno 112 pism. V Angliji pride na vsakega človeka samo osemindeset pism, v Nemčiji pa petindvajset.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDEJEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo samseljno, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:
Jugoslavija:

Razpoložila na aranje p-te in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pad za hitro izplačilo na pogodbo.

300 kron	\$ 1.15	1,000 kron	\$ 3.60
400 kron	\$ 1.55	5,000 kron	\$ 17.50
500 kron	\$ 1.90	10,000 kron	\$ 34.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoložila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opattji in Zadru.

50 lir	\$ 2.90	500 lir	\$ 25.00
100 lir	\$ 5.30	1000 lir	\$ 49.00
300 lir	\$ 15.00		

Za polihvala, ki presega znesek dvajsetsto kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še posebni popust.

Vrednot kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in neprilicovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poštni denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANKSAXER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovenian Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za leto 1922 in Canada \$6.00 Za pol leta \$3.50 Za četrt leta \$1.50	Za New York za celo leto \$7.00 za pol leta \$4.50 Za inozemstvo za celo leto \$7.00 za pol leta \$4.50
--	--

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne prilega. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalnice naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

PRAVICA POTREBUJE BRANILCEV

"Organizacija United Mine Workers v Illinoisu namerava financirati ter pospeševati obrambo slehnega mijskega premogarja, ki bi bil stavljen pred poroto radi masakra v Herrinu.

"Frank Farrington, predsednik illinoiškega distrikta, je napravil slabo uslugo organizaciji, ko je podal to ugotovilo.

"Nekateri mijski moške, čeprav ne identificirani, so zakrivali presenetljiv zločin, ki je bil še tem hujši vsled strahopetnosti in kršitve določbe vere.

"Organizacija premogarjev trdi, da ne odobrava nasilja in da ga ne prikriva. Zakaj ni torej proglasil Mr. Farrington, da je uniija za natančno izvedbo postavil in pravice, tudi če bi pomenjalo to, da mora uniija pomagati državi pri nabiranju dokazov?

"Sedaj obstoječa nevarnost je oni krajevni predsek, tudi če se državi posreči nabirati prepričevalne dokaze."

Tako piše newyorški kapitalistični "World", ki vedno izjavlja, da je pravičen ter prijateljski delavstva.

Niti v glavo nam ne pade braniti ali celo odobravati masaker, ki se je završil v Herrinu. Druga stvar pa je, če trdimo, da razumemo, kako je mogoče priti do tega, samoposedi obžalovanja vrednega dogodka.

Premogarji, katerim so premogarski baroni vsilili stavko, ker se niso hoteli pogajati glede nove plačilne lestvice, so stavkali in stradali že mesece, ko je kompanija neankrat importirala čikaške postopače in zločince, da opravljajo v Herrinu skebska dela.

Premogarji so dobro vedeli, da ne bodo skebi ničesar opravili, kajti postopač, bandit in velikomestni zločinec po polje ni varen trdega dela, najmanj pa dela v premogovnikih. Kljub temu pa jim je zašumelo v glavi, ko so videli, kako predrzno in izzivalno se obnašajo ti pritepeni skebi, ki so domnevali, da smejo pod zaščito par rovkovskih čuvajev izzivati mirne stavkarje.

Sledil je pohod proti rovu in obžalovanja vredni masaker.

Prebivalstvo celega Williamsona okraja je bilo solidarno s stavkarji ter je še sedaj. Noče izdati imen onih, ki so se vdeležili pohoda in masakra.

Osveteželjni kapitalisti, ki se gotovo niti malo ne brigajo za padle žrtve svojih skebskih prizadevanj, pa hočejo sedaj pripomoči "postavi in pravici" do zmage ter kaznovati vse, ki so se vdeležili pohoda.

Kadar je treba uporabiti postavbo in pravico proti delavcem, so takoj na mestu. Kadar pa izvrše njih plačani banditi umor za umorom, je vse tiho in gospoda ne gane niti z mazineem, da bi kaznovala prepotenco rovkovskih stražnikov ter članov raznih detektivskih agencij, ki so se vdinjale kapitalizmu za primerno nagrado.

Postava kot osveteželna zločina velja samo za delave, stavkarje, ne pa za priganjače in orodja kapitalističnega sistema.

To nam kaže zopet enkrat masaker v Herrinu.

Dopisi.

Iz West Virginije.

Klaverno sedim pod hrastom in priznam senčici, tlačin koruzno "fajfice" s petbratovskim tobakom, klobučnem poredno muho, ker ne mora za lepo besedo, in brezem dolgogobenežnega komarja, ki mi dela tak dirindaj okoli ušes, kot da je pijan na kakem sejmu.

Pa boste rekli: Sam tepeš mu gre po glavi! To ni nič čudnega! Še streljali smo, pa ne muh, komarjev ali zageev, jaz mislim onega ta črnega, prej ko je bila še "jaga" odprta.

Saj me boste razumeli. Jaz spadam pač med premogarje, čeprav sem študiral gimnazije na ta dolgi njiivi, tam na zeleni Štajerski.

Mogoče ste slišali, da smo že 1. aprila postavili puške v kot, kajti koža te črne "bestije" je bolj slaba, ostalo pa ponavadi kar v peči mečejo in sežgejo.

Napitnino so nam pa tako majčkeno dali, da se skoraj ne izplača ta naš knapovski biznes.

Je še par nedeljskih lovecov, da

pa koliko bi jih vendar moglo biti za vse čitatelje!

Ena je pa ta, bodi Bogu potoženo, ker še ne vem, kod mi ženka hodi.

Moko, rozine, orehe in vse tiste prikazni, ki spadajo k potoci, se v naši štacuni dobe, ali ti zlodjevi štormani ženski pa ne ordrajo!

Povsod sem pa še videl, ko se je potica delala, da je bila tudi ženska zraven.

Kar je pa v moji pečlarski moči, sem naredil.

Ker ravno žganec belim, se torej ne tresem za mast.

Na ta papir se je namreč ponva z zabelo preobrnila. Naj pa bo, bom pa kar gori pustil, da bo dopis vsaj malo zabeljen.

Rojaki, štrajkajte s polno paro vsak dan in še na "overtime" malo nategnite, tako da bomo delalci prisilili za tisto veliko potico. Pečlarjem pa še kuharico povrhu. Planinec Zane.

Butte, Mont.

Povedali so mi, da bi dobilo najmanj tisoč nadaljnjih ljudi dela v bakrenih rovi v Butte. Tekom preteklega leta so številni rovi odpuščali ljudi, ker je cena bakra padla. Ko so nato zopet pričeli z delom, so kompanije skreile plače od 15 do 20 odstotkov. Tako dobivajo sedaj nakladalci po \$4.25 na dan in možje pri strojih po \$5.00.

Butte spominja človeka na veliko mravljišče. Mesto stoji na eni strani gore, ki je preluknjana od vrha navzdol ter od vseh strani globoko v notranjost. Iz teh luknj, ki so nekateri globoke do 2500 čevljev, spravljajo bakreno rudo na površje. Izvedel sem, da so nekateri rovi tako strašno vroči, da morajo biti ljudje pri delu do pasu nagi. Dobrišen del rudarjev obstaja iz Heregoceev, Dalmatincev in Ličanov.

Tukaj je tudi precej obširna slovenska kolonija, a Slovenci delajo rajši v topilnicah. Slovenska čola in cerkev je mešanica Slovencev, Hrvatov, Italijanov in Ircev.

Bojim se, da bo prihodnja generacija čisto pozabila svoj materinski jezik. Zapazil sem tudi, da je več naših trgovcev izpremenilo svoja imena in jim odsekalo glavo ali rep. Sedaj ne more človek povedati, ali so to irska, nizozemska ali bogve kakšna imena.

To izpreminjanje imen me spominja slučaj nekega mladega Bošnjaka, ki je stopil v armado tekom zadnje vojne ter izpremenil svoje ime, ki se je končevalo na "vič", v bolj enostavno ime "Alex".

Sestal sem se z njim v New Yorku takoj po sklenitvi premirja in na svojih prsih je nosil odlikovanja skoraj vseh zavezniških sil. Med odlikovanji je bila tudi kongresna svetinja, najvišje odlikovanje, katerega da ta dežela za junastvo. Tekom nekega bajonetnega napada ameriških sil je lastno ročno uničil gnezdo nemških strojnih pušk, pobil deset ali dvajset Nemcev ter jih več ujel. Povedal mi je, da mu je zelo žal, da je izpremenil svoje ime.

Anaconda leži približno trideset milj od Butte ter je imela nekoč največjo topilnico v Ameriki. Tukajšnja topilnica je obdržala še precej ljudi na delu.

Walter Predovich.

Združenje vseh pravoslavnih cerkv. — Zbližanje z anglikansko cerkvijo. — Proti katoličizmu v Rusiji.

Konec septembra se vrši v Carigradu preliminarni kongres vseh pravoslavnih cerkv, na katerem se ugotovi program za veliki ekumanski kongres, kakršnega se je zadnjičkrat vršil pred 1200 leti. Razpravljal se bo razen tega o reformi vseh pravoslavnih cerkv v modernem duhu. Na kongresu se nameravajo razčistiti tudi v smislu že dolgo se vršecih razgovorov o odnošaji med pravoslavno, rimsko katoliško in anglikansko cerkvijo. Kolikor se je moglo izvedeti, se bo kongres odločno izrekel proti politiki rimske kurije napram Rusiji in bo storil vse, da se čim bolj zbližajo vse pravoslavne cerkve in pa anglikanska (protestantsko-episkopalna), ki je najbližja pravoslavni. Izvršile se bodo tudi volitve v skupni sinod vseh pravoslavnih cerkv. Volilni upravičenci bodo episkopat, nižje svečeništvo in laiki. Od ujedinjenja cerkv bi pravoslavni cerkveni krogi obetali velik preobrat v pravoslavni cerkveni politiki.

Peter Zgaga

Kinematograf.

Včasih, ko nanese potreba stopim v kinematograf. Če je sedež udoben in mehak, se človek tam ugodno odpočije. Počitek bi bil še večji in udobnejši, če bi ne prestanto ne migljale na belem platnu ter bi ne kazali slik ki so si tako podobne druga drugi kak krajcar krajearju.

V devetindevetdesetih izmed sto ameriških "dram" nastopa pet poglavitnih oseb. To so oče, mati, hči, mlil reven fant in moški, ki hodi za hčerjo, pa ga ne mara. Hči mora biti lepa, čimprejša je hči, tempopolnejša je slika. Njena mati je navidez stara, dobrosrčna ženska, ki mora veliko pretrpeti pred svojim pijanim možem. V resnici je pa mati samo par let starejša od svoje hčere.

V privatnem življenju sta hči in mati že parkrat ločeni od svojih mož, kajti če ni igralka najmanj trikrat ločena in če ni časopisje na dolgo in široko razpravljalo o njenih škandalih, ne more postati slavna in ni obrajšana po ameriškem platnu.

Oče je star, razkuštranih las, kadil dolge cigarete, pije žganje in proklinja kot Tolminec.

Mladi fant, lep dečko, gladkobrit, zamišljen in zaljubljen čez ušesa. Moški ki hodi za hčerjo, ima pa brke in brado ter daje očetu za pijačo.

Zgodba se ponavlja tako začne: Fant in punca sedita v tih mesečini na vrtu. Objemata se in si prisegata svojo ljubezen. Ona joka in pravi, da se nečesa boji. Tisto, česar se boji pa stoji za grmom ter posluša. To je njen oče, ki plane v najslajšem trenutku med zaljubljenca, porine hčer v stran, fanta pa nažene z beračem, češ, da nima ničesar. Pristavi, da je zbral svoji hčeri onega z brkami in brado za moža.

Obupanemu fantu se zasveti v glavi: Aha, zato me nočejo, ker nimam nič, ker sem berač.

Stopi v prvi vlak ter se odpravlja v Alasko. V Alaski dobi seveda zlato in postane strašno bogat človek.

Medtem hodi oni z brado in muštacami za deklico in daje očetu še bolj za pijačo. Slednji ga čisto spravi v svoje krepplje. Deklica se ga brani ter mu zatrjuje, da bo do smrti ljubila onega, ki je šel križem svet.

Takrat pa nastopi poglavitno dejanje. Tisti z brado in muštacami naroči svojemu znanecu v Alaski, naj telegrafira deklici, da se je njen ljubimec poročil ter takoj tisti dan po poroki umrl.

Ljubimcu pa telegrafira v Alasko, da se je deklica poročila z bogatim možem ter da figo za svojega ljubimca.

Jugoslavia irredenta.

Promoviral je

na staroslavni češki univerzi v Pragi za doktorja filozofije Franc Mesmesel iz Ajdovščine.

"Balkan" v Trstu.

Slovenski narodni dom "Balkan" v Trstu, katerega so — kakor znano — fašisti zažgali in porušili, je pravi trn v oči oficijelne in neoficijelne Italije. Pred dohodom italijanske kraljevske dvojice v Trst so italijanski oficijozni brogi ponujali za ruševine "Balkana" pet milijonov lir, a ker se je zvedelo, da se za ponudniki krijejo fašisti, je bila ponudba odklonjena. Sedaj so italijanske oblasti krenile na drugo pot. Da se tujcem zakrijejo ruševine "Balkana", nameravajo del trga pred "Balkanom" prodati in zazidati. Na ta način hočejo svetu prikriti glasno pričlo italijanskega barbarstva.

Šolsko društvo za Julijsko Krajino.

Kljub neštevilnim peticijam italijanska vlada ne stori ničesar za prosih slovenskega šolstva v Julijski Krajini ter ovira, kjer le mogoče njegov razvoj. Slovenci in Hrvatje so valed tega prisiljeni,

jok v New Yorku, jok v Alaski.

In ko se dosti naemirajo, se začne deklica pod pritiskom zadolženega očeta polagoma vdati moškemu z brado in muštacami. Mati joka, pa nič ne pomaga.

Določen je dan za poroko. Nevesta je poročno obieko vsa omočila s solzami. Kot ovčica v klayčico se pelje z mužem v cerkev.

Tedaj, tedaj se pa nekaj čudnega dogaja. V vlakcu Southern Pacific se vozi mlad mož, zamišljenega obraza, s tremi kufri, polnimi zlata. Zahotelo se mu je po domovini. Kdo je ta mladenič? I, kdo drugi kot naš znanec, ki je šel iskat srečo v Alasko.

Dospelši v domačo vas, sreča starega pastirja, in ga vpraša, kaj je danes v cerkvi.

— O, — pravi pastir, — ta in ta se bo poročila.

Tedaj, oh tedaj!

Gledalec začno meneati. Ali bo preprečil ob času nesrečo.

Duhovnik vpraša nevesto: Ali hočeš postati postavna žena tega moža?

Deklica požre dvakrat slino, predno odgovori.

Če bi jo samo enkrat požrla, bi bilo prepozno. Tedaj namreč stopi v cerkev mladenič (če je cerkev oddaljena, se pripelje z aeroplanom) zakliče na pragu: Stoj! Nevesta polti k njemu in ga objame.

— Čakajte, — pravi mladenič. — Najprej, da se z očetom pomemim, da nisem berač.

Iz vseh treh kufrov strese preden zlato.

Trdosrčni oče prične jokati.

Duhovnik završi poroko med fantom in deklico.

Mož z muštacami in brado se splazi iz cerkve. Toda kakšno strašno presenečenje.

Pred cerkvijo čakajo trije možje. Eden izmed njih stopi k njemu pokaže svoje znamenje rukov: — V imenu postav! Vi ste aretirani. Mi smo agentje ameriške tajne službe.

Tudi druga dva se mu približata. Eden mu potegne brado z obraza, (bila je namreč prilimana) drugi pa muštake.

Tedaj se pokažejo fantje s časopisi: Extra! Extra! Na prvi strani dnevnika sta dve sliki: Prva predstavlja srečen zakonski par, mlado deklico in milijonarja iz Alaske, druga pa nevarnega ruskega boljševika, katerega so agentje tajne službe aretirali pred cerkvijo.

Devetindevetdeset izmed stotih slik, ki jih vidite v kinematografu, je takih kot je ta, katero sem opisal.

Jugoslovanska

Ustanovljena l. 1898

Katoli. Zveza

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 932 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 105 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nepriznanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 842 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIC, 1224 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Poradni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrževalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARIC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pridobitve naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spisevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Zveza se pripoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor vel postati član te organizacije, naj se zlahi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi: 2 člani ali članicami.

Iz Slovenije.

Več požarov na Štajerskem.

Due 14. julija proti večeru je nastal na slovenski Kalvariji pri Pekrah velik gozdni požar. Prihitele je več požarnih bramb, katerim se je posrečilo po trirurnem naporu rešiti gozd pred nadaljnjim požarom. Ponoči je požar vnovič izbruhnil, zato je morala rešilna akcija zopet na delo. Požar je zaletel nepreviden kadilec, ki je vrgel gorečo cigareto v suho travo. Gozd je lastnina Tscheligaja.

Due 15. julija je nastal v sušilnici opekarne Steinklauber na Pragerskem požar, ki se je hitro razširil ter objel vso opekarno. Iz goreče stavbe je švilgal velik plamen in dim, ki je privabil številno ljudstvo na kraj nesreče. Dospelo je tudi več požarnih bramb iz sosednjih vasi, katerim se je posrečilo požar lokalizirati. Žrtev ni bilo, materialna škoda se čeni na 1 milijon kron. Kot vzrok požara se smatra, da je bila peč v sušilnici premočno zakurjena, tamonji čuvaj pa predlogu odkoten.

V nedeljo 16. julija popoldne je apepil požar v Stari vasi pri Krškem 3 hiše z gospodarskimi objekti. Ognjegasci so požar lokalizirali. O vzniku požara se ne ve.

Požar na Laverci.

V nedeljo 16. julija popoldne je izbruhnil na Laverci velik požar. Ogenj so zanetile iskre lokomotive dolenskega vlaka, ki so padle vsled viharnege vremena na kozele. Požar je razširil se čeni na 1 milijon kron. Kot vzrok požara se smatra, da je bila peč v sušilnici premočno zakurjena, tamonji čuvaj pa predlogu odkoten.

Velikansko neurje v Ljubljani.

Sneg na planinah.

V nedeljo 16. julija jutraj je nastal v Ljubljani in okolici silen vihar, ki je po raznih mestih napravil precej škode. Prizadeti so bili v prvi vrsti parki in drevo-redi, po tleh je ležalo polno vej, ki jih je polomil silen vihar. V tirolskih gozdovih je izruval vihar tudi mnogo starih dreves. Vihar pa ni povzročil obilo škode tudi sadnemu drevju. Popoldne se je vtila ploha in postalo je nenadoma zelo mrzlo. Ko se je proti večeru nebo zjasnilo, so opazili planine in višje hribe pokrite s snegom. Res nenavadni naravni pojav! Drugi dan je zasijalo solnce, le sneg je povzročal, da je bil zrak silno hladen.

Prešernov grob.

Iz Kranja pišejo: Naenkrat smo čitali novice, da je Prešernov grob zanemarjen in da naj slovenski

narod poskrbi, da bo grob urejen in ovcen, kot se spodobi našemu prvemu pesniku. Neverjetno, in vendar resnično. V Kranju imajo gimnazijo in mnogo narodnih društev ter slovenski mestni zastop. Kranj bi mogel biti ponosen, da brani na svojem pokopališču grob prvega slovenskega pesnika in poleg njega po duhu brata — Simona Jenka. Ljubljanska srednješolska mladina je letos poskrbela za okrasitev 30 grobov slovenskih pisateljev in kulturnih moči, ki počivajo na ljubljanskih pokopališčih. Kranj pa ne more poskrbeti za dva. In zdaj se vprašamo: kje je naša mladina in kako se ta mladina vzgaja, če v njeni bližini ni okrasen Prešernov grob? In kaj delajo narodna društva, če ni niti enega, ki bi poskrbelo za grobove naših moči? Ali ni sramota, da kaj takega izve svet? Kaj nima Prešeren več obžalovcev med mladino, da na njegovem grobu ni nageljnov, kot so bili takrat, ko ga je obiskal Senoa? To so res prečudne stvari, in slov. narodni Kranj naj poskrbi, da čim prej izpolni svojo dolžnost.

Z ljubljanske univerze.

Za prihodnje študijsko leto so bili izvoljeni za dekane: na juridični fakulteti redni profesor dr. Rado Kušej, na tehniški fakulteti redni profesor dr. Josip Srebrnič. Prodekani pa bodo: profesor dr. Metod Dolenc na juridični, prof. dr. Karel Hinterlechner na tehniški in profesor dr. Fran Grivec na teološki fakulteti.

Imenovanja v državni službi.

Minister za poljedelstvo in vode je imenoval za višje živilozdravnike 9. činovnega razreda na do-sedanjih službenih mestih: Josipa Sinka v Ljubljani, Viljema Jedličko v Ptuj, Alojzja Škofa v Ljutomeru, Janka Vizjaka v Brežicah, Josipa Čeha v Škofji Loki in Josipa Stiparja v Črnomlju. Nadalje je imenoval za višjega državnega živilozdravnika in ravnelja podkovske šole v 8. činovnega razreda Lovra Tepinca, do-sedanjega vodjo podkovske šole v Ljubljani.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenoval pravne praktikanke Alfonza Cepudra, Franca Čosa dr. Riharda Pintarja, Rud. Adamiča dr. Josipa Novaka in dr. Lud. Lobeta za avskultante.

Stavka v Celju končana.

Med organizacijo kovinarjev v Celju in posestnikom tovarne A. Westernom se je dosegel sporazum. Plače delavstvu se zvišajo za enkrat povprečno za 25 odstotkov, vendar tako, da dobi najbolj prizadeti tudi do 35 odstotkov. Podjetje se je zavezalo, da bodo zopet sprejeti v službo vsi delavci, ki so bili pred stavko uslužbeni.

Toča napravila ogromno škodo.

V vinorodnih Haložah je ob hudi nevihti začela padati debela toča, ki je zlasti v vinogradih napravila ogromno škodo. Tudi v okolici Pragerskega je toča pobila.

Vladimir Levstik: 1. 1. 1922

VIŠNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

XIII.

Tisti dan po vltomu na Franco-skem nabrežju je neizbrisno zapisan v kroniki našega mesta in to ne baš radi zločina samega, ki so ga pokazali kesnejši dogodki že zdavnaj v pravi, za naše ljudi še dosti manj razveseljivi luči, marveč radi vznemirjenja, ki ga je vrglo temno dejanje med vse plasti in sloje prebivalstva. Bila je panika, da ne pomnimo enake, odkar so stali Turki zadnjič pod mestnim obzidjem, hkrati pa globoko, prirojeno zadovoljstvo, s katerim pozdravlja naš skandalov lakomni in v pretresljive novice zaljubljeni človek sleherni oblak na enolični vedrini tukajšnjega življenja.

Odkrila je grozodejstvo postrežnice, ki je prišla nevspešno, ker naša grofa in njegova služabnika povezane kakor troje sno pov, z dobro zamašenimi usti, vsakega na svoji postelji, v očrtaču ki je smrdelo po kloroformu kakor prava praveata operacijska dvorana; dobra ženica je iztržila od radovednežev toliko napitnine za svoja pojasnila, da je čez teden dni odpovedala službo in odprla majhno branjarjo, s katero se preživlja še dandanašnji brez vseh naporov in skrbi. Njeno vpitje je takrat privabilo redarja, da je oprostil nesrečne žrtev ter jih izbežal iz nezvestnega sna. Še preden so si doobra odpali ude, je pridrevila na lice mesta skoraj vsa prestrašena policija, od ravnatelja do zaspanca, ki je stal ponoči na straži, pa ni videl ničesar. Grof je sprejel to zakasnelo ekspedicijsko z neprikritim, očitkopolnim preziranjem, kar je bilo gotovo na mestu, in z opravičeno trpkim besedami dvoma o uspehu preiskave.

Skesani čuvarki naše varnosti so kmalu doznali, kako se je izvršila stvar; vlomilec se svojimi pomagači, ako jih je imel, je bil po vsem videzu preplezal dvorščini zid, prišel skozi odprto okno v Jacquesovo sobo in odondot v ostale grofove prostore; omamiti speče ljudi, povezati jih s krepko vrvice in jim zamašiti usta, da ne bi mogli kričati, ako bi se ga teri osvestil, mu je bilo lahko delo. Grof in Jacques sta kazala pod plutve na zapetih; Hasanovi za morski koži se kajpak ni poznalo nič, in stražnik, ki jih je bil raz vezal, si je v razburjenju čisto pozabil zapomniti, da so bile Senegalceve vezi bolj rahle in površne, nego bi bil človek pričakoval od kolikaj opreznega razbojnika. Hiša je nudila polarnemu pogled. Vse ključavnice so bile polomljene, vsi predali izdrti; železna kasetna je ležala poveznjena in prazna sredi sobe.

Grof je navedel na ravnateljstvo vprašanje, da pogrša okroglih petintrideset tisoč frankov go tovine in vse zlato in vrebore, kar ga je bilo pod streho; še zlata ura je bila izginila iz njegovega te lovnika. Z eno besedo, tatovi so pokazali tolikšno spretnost in temeljitost, da ni bilo čuda, če jih ni zalotilo niti budno oko policije, kakor se je njen predstojnik osmenil poudariti v svojo opravičbo:

"Ne morete nas obsojati, gospod grof; vse naše znanje je dobiček šole, v katero hodimo k zločincem."

"Toda učite se bogme počasi," ga je nemilostno prebil visoki gost. "Vse mesto vam izropajo, preden napravite začetniško izkušnjo!"

"Karkoli je v naših močeh, se bo zgodilo," je zamrmral okrogani stari gospod in klavirno povsili glavo. "Jaz upam vendar le..."

"Upajte, gospod ravnatelj," ga je vzkliknil grof s porogljivim, neusmiljenim smehom. "Želim vam, da bi upali še mnogo, mnogo let! Ako ne znate drugega, je tudi to primerna uporaba vaših uradnih ur, v kateri vas ne smem prikrajevati; jako me je veselo, čeprav —!" Zgovorno je stresel ramena ter mu obrnil hrbet.

revolverjem, v slučajni prisotnosti dveh komisarjev in petih stražnikov, ki so mu z združenimi močmi izvili nevarno igračo. To da usoda se ni dala več ustaviti, drugo jutro je našel na svoji mizi vpokojitveni odlok.

Grof Kunigsburch, ki mu že sprčo tatvine ni bilo moči zavdati, pa je morda še težje prenašal drugo zlo, ako smemo tako imenovati vseobče sočutno zantmanje našega občinstva. Prava vest o dogodku je zadoščala, da se je zbralo mlado in staro zidarje Francoško nabrežje; tisočerna množica radovednežev je mečkala drug drugega pod njegovimi okni, zabavljala vlomilec in policijo, pripovedovala si zločin z neverjetnimi, od hipa do hipa rastočimi podrobnostmi ter se pehala tako breglavo, da je zrinila nazadnje res par babuice v vodo, izmed katerih sta dve utonili. Pa truma je puščala grofa vsaj pri miru in ni silila vanj kakor poročevalci "Slovenije". "Ljudstva" in še zakonitih novic, ki so si neprestano podajali ključke v njegovi sprejemnici, obkrožajpa, če jo imate.

(Dalje prihodnjič.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. V. Chicago. — Registracij ske karte ne zahtevajo pri iskanju državljankega papirja. Dobro je, če jo imate.

Dva meseca v južnem ledenem morju.

Prigode Shackletonove ekspedicijske.

Naslednik pokojnega Shackletona, komander Wild, ki je prevzel vodstvo ekspedicijske na južni tečaj, je poslal pred kratkim zanimivo poročilo o prigradah male ekspedicijske ladje "The Quest", ki si je sredi večnega ledu in pulstih otokov antarktičnega dela sveta s težavo odpirala pot in srečno prestala velike nevarnosti.

Frank Wild, priznani veterinar polarnega raziskavanja, ki je na ladji "The Quest" srečno prebil svojo peto ekspedicijsko, pričenja svoje poročilo od Leith Harborja v južni Georgiji do Cooperskega morskega zatoka. "The Quest" je nastopila svojo pot dne 15. januarja letošnjega leta. Na krov sta prišla geolog ekspedicijske Douglas in meteorolog Carr, ki sta poprej raziskavala zatok v geološkem oziru. Odtod nas je peljala pot dalje proti Larsen Harborju, kjer smo se preko noči zadržali ter nadaljevali geološko proučevanje. Carr je poročal, da je z gričev preko Cooperskega zatoka v smeri Clerkevega skalevja opazil nekaj, kar je bilo podobno bljuvajočemu vulkanu (ognjeniku).

Daljša časa smo se mudili na otoku Zavodovsky, kjer smo našli na bogate južnopolarno živalstvo, o katerem poroča Wild med drugim: "Na tisoče pomorskih tičev se je zbiralo okolo sna. Golobi, albatrosi in vse vrste trkov, ki so se pojavljali zlasti ob viharnem vremenu. Ob obrežju je bilo mnogo ledenikov, na katerih so se zbirale goste trupe pingvinov. Tudi morje okolo otokov je bilo polno raznih živali, ki so se v gručin na stotine bližale naši ladji, kmalu potapljač se pod vodo, kmalu zopet plavajoč na površju. Pingvini, ki so nekako podobni človeškim bitjem, so nam bili neskončen vir razvedrila in čisto smo jih opazovali po več ur. Otok je skalovit in pust, pokrit s snegom. Na vzhodni strani se dviga visok vrh, ki pa je zavil v gosto meglo. Višino nismo mogli točno dognati. Rob otoka pokriva rdečkasta plast vulkanskega kamenja. Splošno je otok nedostopen, le na dveh krajih je mogoče od lepem vremenu pristati na obrežje. Iz raznih votlin prihaja žveplen sopuh, ki človeka duši. Tudi pingvinov ni bilo v bližini takih votlin. Na spodnjem obrežju otoka je bilo mnogo kraljevih pingvinov, višja mesta pa so bila goste pokrita s kolustastimi pingvini, ki imajo takaj obsežna gnezdišča in vališča. Ko smo zapustili otok in nadaljevali svojo pot, smo plovili mimo otoka, na katerem so bivalne nepregledne trupe pingvinov. Ker smo hoteli prizor fotografirati, smo skušali povzročiti gibanje med to živo kopico. Ustrelili smo trikrat proti otoku, kar je vzbudilo med pingvini velikanško začudenje, tako da so začeli capljati proti spodnjemu robu ledenika. Pri tem so mnogi padli v vodo. Prav od srca smo se morali

smejati njihovi zmedenosti in njihoven ogorčenju.

Kmalu pa se je pričelo neugodno vreme, ki je povzročilo celo vrsto neugod, pri katerih je bil član naše ekspedicijske, Worsley, težko ranjen. Ozdravel je šele čez več tednov. V začetku februarja smo končno prispeli izmed ledenikov v odprto morje. Več tednov nismo videli nobenega ledenika več. V prvih dneh februarja je zavladal močan južni veter in kmalu smo ob 65° 18' južne širine in 15° 23' vzhodne dolžine našli zopet na led. Sprva je bilo težko ugotoviti, jedli bi to obronek nagromadenega ledu ali ne, scasoma pa so spoznali, da se nahajajo med ogromnimi ledenimi ploščami, katere je bil južni veter razdrl. Zaradi nezadostne odprave sile razmeroma majhne ladje se je hotel Wild na vsak način osvoboditi iz ledenega zajetja, kar se mu je posrečilo le z največjimi težavami. Led je bil vedno gostejši, nevarnost vedno večja. Ker je bil primanjkovalo premoga, so lovili in streljali morske pse ter kurili z njihovo mastjo. Merjenje morske globline je pokazalo, da se je globčina zmanjšala za 466 metrov in se je torej moglo sklepati, da kopna cemnja ni več daleč. A opaziti ni bilo ničesar. Dne 12. februarja v južni širini 69° 18' in v dolžini 17° 11' je bila ladja zopet v nagromadenem ledu. Temperatura je naglo padla in je bila nevarnost, da bo ladja zmrznila in da jo ledeniki stisnejo in zmečkajo.

"Zmarčelo se je", poroča Wild, "štiri ure smo ponoči poskušali priti zaprej, a bilo je nemogoče. Preostalo je samo še izhod, da krenemo nazaj in to kolikor mogoče hitro, kajti led bi z vsakim dnem postajal močnejši. Obrnili smo se proti severu in teden dni pozneje smo prispeli zopet v odprto morje. Odtod smo drugič poskušali predrti proti jugu, a pozni letni čas ter pomanjkanje razsvetljave in kurjave je onemogočilo ta novi poskus. Stotine kilometrov smo plovili med ledeniki in bili smo vedno v nevarnosti, da nam "The Quest" zaurzne in obliči v ledu. Končno smo res obšli. Moji tovariši so se z nogometom ogrevali in osrčevali, jaz pa sem vsak dan splezal gori v opazovalnico in zrl v daljavo, ne bi li zagledal zopet prosto vodovje.

In res, dne 21. marca sem zapolnil ozko morskoro progo, ki sicer ni mnogo obetala, vendar pa je v nas oživilo upanje, da se rešimo nevarne situacije. S polno paro in z veliki težavami smo prispeli v ozko progo; mahoma pa nam zapre velikanška ledena plošča ozko pot. Spustili smo sidro in skušali okreniti ladjo. Po večurnem obupnem naporu se nam je končno posrečilo, izogniti se ledeniku. Z največjo hitrostjo smo plovili proti severu, zadovoljni, da smo srečno ubili nevarnemu ledenemu oklopu.

ČLANI ODBORA ZA SKRČENJE ARMADE

Slika nam kaže člane odbora, katerega namen je skrajšati ameriško armado. Če se bodo načrti odbornikov uresničili, bo imela ameriška armada v najkrajšem času dvatisoč petsto častni-kov manj.

Prerokovanje diplomata o usodi dveh narodov.

Poroča Karl von Wiegand.

Vsi dobri diplomatje so preroki v večjem ali manjšem obsegu in to velja prav posebno glede Mazzini-ja, odličnega italijanskega državnika, kot izvaja Maksimilijan Harden v enem svojih pikirih komentarjev glede konference, ki se je vršila v Denovi. Leta 1836. je pisal Mazzini:

Avstro-ogrsko monarhijo in turško cesarstvo sta obsojena na pogin. Njih usoda je zapečatená. Meč, ki bo zadal smrti udarec, se nahaja v rokah Slovanov. Kot zavetniki Italijanov bodo porazili Avstrijo in zvezani z Drki bodo premagali Turke.

Sporazum med temi tremi narodi je nujna potreba. Zahteva ga duh svetovne zgodovine, kajti uničenje teh dveh cesarstev je eden izmed pogojev, od katerih je odvisna evropska civilizacija.

V slučaju evropske vojne bo največja nevarnost, ki bo pretila dvojni monarhiji, ona slovanse večine na Češkem, katera dežela je danes praktično nepoznana. (Namreč v letu 1836.) Čehi se bodo združili s Slovani na Moravskem ter najbrž tudi s Slovaki, ki živijo na Ogrskem.

Ta razvoj zadev je mogoče zavreči za precejšen čas, a ga ni mogoče definitivno preprečiti, in če bo mogoče zagotoviti si sodelovanje Italije, potem bo avstrijsko cesarstvo zbrisano z zemljevid. Jaz vidim vnaprej, da se bo pričel odločilni konflikt v tem boju s srbskim problemom.

Harden navaja tudi naslednje zanimive pripombe italijanskega diplomata glede "socijalnega vprašanja", kateri izraz je skoval Napoleon.

Presemetljivo je, kako malo zna večina ljudi ceniti nevarnost in ob istem času tudi svetost tega vprašanja. Ene in iste formule rešitve tega vprašanja se ne more uporabiti pri vseh narodih.

Emancipacija delavskih razredov bi morala biti seveda splošna naloga, a vsak narod bi moral ter mora zahtevati popolno prostost akcije pri rešitvi tega vprašanja, in sicer v polnem soglasju z lastno državno obliko ter načinom življenja. Razen tega pa je treba socialno revolucijo prilagoditi političnim napravam dežele.

Če ni država ustanovljena na temeljnih principih socialne revolucije, bo posledica brezko-risna državljanska vojna, z vsemi svojimi grozotami ter žrtvami človeških življenj. Celotno človeško plemje je treba socializirati, to se pravi, vzgojiti ga v čustvu medsebojnih interesov ter ga oprostiti slehernega madeža sebičnih interesov.

To je naloga vseh nalog. Če je ne bo mogoče rešiti ter prepričati sleherni narod s trdno vero v vrednost plemenitih naporov in plemenite akcije, potem bo kljub vsem izprehobam in obliki vlad ostalo isto zlo, v tej ali oni obliki.

Ime Mazzini-ja je skoro pozabljeno za vse, z izjemo zgodovinarjev in proučevalcev politične zgodovine, a njegove besede niso izgubile niti trohice svoje prvotne svežosti in moči.

Dobra prijateljica.

"Anka, ali se ti ne zdi, da ima Francka pobarvane lase?" "Oh, kako si hudobna! To je grda laž. Morem ti zagotoviti, zakaj bila sem žnja, ko jih je kupila."

Diadem žene.

Arheologi trdijo, da Grkinje in Rimljanke niso poznale glavnikov, ki bi držali frizuro. Moja raziskovanja pa dokazujejo nasprotno. Našla sem v Marejalu sledeči distihon:

"Da ti maziljeni lasi ne mazejo svilne obleke zvite zavoje, drži trdno glavnik ti vselej."

Tako sem torej odkrila antični glavnik. Tudi obstranske zatikalne glavničke, ki so dandanes v španski frizuri zpet poslednja novost, omenja rimski satirik Juvenal tako-le: "...dviga si na glavi nadstropje med nadstropje, veže ju z vezalnim brunom in gradi stolp."

Posebno fino in umetniško izdelani glavniki so bili izdelki prvih juvelirjev cesarskega Rima. Predstavljamo si rimsko damo pri toaleti: od plačanih retorjev in filozofov si dá med spletnjam las držati učena predavanja in se istočasno poslužuje pripravljanih zalasnje, da vohde kolikaj neokretno frizerko v gola pleča. Ali bi si danes to pustila dopasti katera izmed frizerskih umetnic?

Čudno je, da so dandanašnji najnovejši umetniški glavniki za zatikanje ali pa moderni diadema zelo slični onim lepe Helene, pridane in zveste Penelope in tajno zaljubljene tejaške princeze Navzije. Lasno zaponko krasi ali je lenja glava, celik (n. pr. Hektorjevo slovo od Andromaha), Afrovita, spletajoča lase, ali pa k bogovim in prisrčni dvignjena roka (darilo ljubimca, ki je prisrčno večno zvestoba) ali pa cvetke in arabeske. Posebno pri starih narodih je veljalo, da za ženo, ki je ljubimo, ne more biti ničesar dovolj lepo.

Stari kralji (zlasti pa princeze) so se podajali k spanju s kronami na glavi. Oton Veliki je odložil znak svojega veličanstva, ko so ga razpravili, lastnoročno na nočno mizico in si je krono takoj zjutraj zopet nadel. Za umivanje se takrat namočil ni mudilo. Učeni dvorski humanist Karla Velikega, Angilbert, ki je bil sam v ozi zvezi z hčerko svojega gospodarja, poroča, kako je veliki cesar s eesarice in vsemi princami vred jahal na lov in so bili psi okrašeni s kronami ali diademi, ki so, kakor naše zalasnice, držali frizuro v predpisani obliki. Naravno, da so bile te zalasnice silno dragocene.

Okrajs glave in las, kakršenkoli je kdaj obstojal v Egiptu, Indiji, v srednem Orijentu, v obliki obvez, čelnih obročev, kovinskih ali cvetličnih venecv ali bisernih zaponk — vse se je nanovo spet pojavilo v pandemoniju mode. Dandanašnja moda nuzi vsako shemo, zato najdemo dandanes izdelke o-trasa za glavo v vseh slogih svetovne zgodovine. Dandanes je vsem vse dovoljeno: vsaka dama se lahko po lastni volji napravi očarljivo ali pa — smešno.

Zopet se pojavljajo umetno izdelani zlati in srebrni glavniki starih rodin, obloženi z dragulji in biseri, ki se v obliki polmesece božijo iz pod ušes do temena in tako poudarjajo razkošno lepoto grške frizure. Klasično so izdelani diademski glavniki z vrsto dragih kamnov, ki predstavljajo polkrožni friz palmet in akanta ter so podobni stari grofovskim kronam.

Kakor nekdanj, so tudi danes priljubljeni klasični srebrni reliefi in je nežna epizoda iz Homerjeve Iliade (slovo Hektorja od Andromaha) enako po godu ženski aristokraciji, kakor v 6. stoletju pred Kristom na Lesbos velikanstni pesnici Sato in njenim družicam. Pojavljajo se zopet biserni diadem.

Vojni dolgovi bivše Srbije.

Ne seji je govoril načelnik finančnega odbora dr. Voja Veljković, ki je zagovarjal silepe finančnega odbora in jih opravičeval z vojnimi dolgovi države. Predvsem gre, je dejal, za poravnajo vojnega dolga, ki smo si ga najeli na Angleškem, Francoskem in Ameriki. Sprožilo se je vprašanje, da bi se črtali ti dolgovi, vendar to vprašanje še ni doslej rešeno. Angleška, ki dolguje za veznikom in je tudi upnica, je pristala na črtanje vojnih dolgov, ravno tako tudi Francoska, ki ima več dati, nego dobiti. Ker naša država samo dolguje in nima nikakih tirjatev iz tega naslova, ima velik interes na tem, da se ti dolgovi črtajo. Toda tu je Amerika, kateri to ne konvenira in ki zaradi tega ni privolila v črtanje dolgov. Ker so Zdr. države severoameriške 1. posodile in nič ne dolgujejo. Naša država dolguje Franciji nekaj nad 1.300.000.000 frankov, Angliji približno 25 milijonov funtov, kar odgovarja po današnjem tečaju 1300 milijonov frankov, in Ameriki 56 milijonov dolarjev, to je približno 3.200.000.000 frankov, ali 20 milijard dinarjev. Ako bi morali plačevati obresti samo po 5 odstotkov, bi morali samo na obrestih plačevati letno nad eno milijard dinarjev. Razen tega moramo po mirovnih pogodbah poravnati del predvojnega posojila bivše Avstro-Ogrske. Po teh pogodbah moramo tudi plačati v reparacijski fond vrednost državne imovine, kakor železnice, šume, zgradbe itd., in sicer v oni izmeri, kakor je ta imovina prešla v našo last. Cenitev še ni izvršena, vendar moremo reči, da bomo morali iz tega naslova plačati kakih 300 milijonov frankov. Nadalje dolguje naša država Narodni banki okrog 4.400.000.000 dinarjev. Za ta dolg se mora država brigati, ker je od njegove povrnitve odvisno izboljšanje dinarja. Pride še posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev.

Lokomotive iz Madžarske in Nemčije.

Lokomotive, katere so se poravnale v Madžarski, so dospele na mejo. Od teh lokomotiv je bilo odpravljenih 18 v Zagreb, 17 pa v Subotico. Te dni je prispelo tudi iz Nemčije osem novih brzovoznih lokomotiv.

Delnice
Jadranske Banke.

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanzivnim delom v vseh panogah gospodarskega življa v domovini je izkazalo potrebo povečati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. maja se je sedaj povišalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300.000 delnic po K400 ali Din.100 nominale.

Iz mnogoštevilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je sklopiti da bojo naši izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.

Naši izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:

(K400 za glavnico in K360 za rezerve) K760.
doštevši 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922 : : : : K 31.70
K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za 1. 1922.

Za leto 1921 dividenda je iznašala 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank

Glavno zastopstvo Jadranske banke.

82 Cortlandt Street New York City

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman. — Francoski spisal L. B.

Poslovenil G. P.

20

(Nadaljevanje.)

Čprav je znal jahati, je pričel kmalu kreniti obraz na vse mogoče načine. Poznalo se mu je, da je izmučen in po jezi ene ure je rekel:

— Stojte. Moj konj ne more več naprej. Noge so mu opešale.
— Dobro, — je rekel Peterček, ki je obstal. — Jaz sem zadovoljen odpočiti se za četrt ure. Če bomo dirjali tako naprej, se bomo znašli zvečer na Kitajskem.

Kirurk pa je imel tohten ugovor, ko je rekel:
— Mi moramo priti še danes do forta Tio in do tja je še pet sto kilometrov. Le v tem slučaju moremo priti do jutri zvečer do Laguna Perongos. Jaz bom jahal naprej.

— V božjem imenu, — je rekel Lenoir, ki je sedel medtem v mehko travo. — Če hočete upehati konja do smrti, pa storite to. Kje pa boste dobili drugega? Le pogledajte, kaj ste napravili iz njega v dvih urah. Ves krvav je.

— Jaz lahko storim s svojim konjem, kar hočem, ker sem ga plačal.

— Kar se tiče tega, vam ne moremo ugovarjati, — je rekel Peterček, — čeprav moram pripomniti, da vam dejstvo, da ste ga plačali, še ne daje pravice mučiti ga.

Sedel je poleg svojega gospodarja. Don Parmesan je nekaj zamrmral v brado, a prišel do prepričanja, da je boljše udati se kot pa jahati naprej. Pol ure pozneje pa je še silil k odhodu in ostala dva sta stala po njegovi volji.

Široka planjava, po kateri so jahali, je bila porasla s travo. Nikjer ni bilo videti nobenega grma ali drevesa. Gozdove in grmičevje je najti le tam, kjer teče voda. Ko so jahali tako nekaj časa naprej, so nenkrat zaslišali za seboj velik hrup. Obrnili so se ter zžepazili, da jim sledi poštni voz, posredujoč promet med Santa Fe in Cordova.

Tako poštna kočija je pridirjala sedaj za tremi jezdec. Vozila je hitreje kot so slednji jahali ter jih e kmalu dohitela. Ko je prišla mimo, je vprašal voznik:

— Kam, senjores?
— V fort Tio, — je odvrnil kirurk.
— Mi pojdemo tam mimo. Ali naj naročim stanovanje za vas?
— Prosim, senjor.

Divja vožnja je šla naprej ter kmalu izginila na obzorje. Bilo je že proti večeru, ko so videli jezdec ležati pred seboj fort ali utrdbo. Lahko jim je bilo najti pot, kajti sled poštnega voza je bil zaslavljen vodnik.

Pod fortom na argentinski indijanski meji si ne smemo predstavljati tega, kar razumemo pod to besedo v drugih krajih. Fort Tio je obstajal iz ozemlja, obdanega od goste seči iz bodočega kaktusa. Na tem ozemlju je stalo par koč, v katerih so stanovali vojaki, nekako dvajset po številu ter pod poveljstvom nekega poročnika. Uhod v fort je bil na široko odprt. Poročnik sam jim je prišel nasproti.

— Pozdravljeni, — je vzkliknil. — Veseli nas, gospodje...
Prenahal je. Njegove oči so padle na kirurga. Vsled tega se je veselo nasmajal ter nadaljeval:

— Carniero! Mesar! Veseli me videti vas tukaj. Kakšne operacije ste že izvršili izza časa, ko sem vas zadnjikrat videl v Rosario?

To je rekel precej zbadljivo in Parmesan, ki je bil očitno razžaljen, je odvrnil pikro:

— Jaz hočem, da se za moje operacije zanimajo le ljudje, katere sem že operiral ali katere nameravam operirati. Ali naj odrežem kakemu vaših vojakov nogo ali roko?

— Ne, senjor. Mi smo vsi zdravi in celi.
— Potem ne govorimo o teh stvareh čeprav bi vas lahko naprimer vprašal, kaj mislite o odstranjenju spodnje čeljusti. Ali bi mogel pacijent živeti tudi brez nje.

— Tega ne morem reči. Jaz le vem, da bi ne hotel živeti brez svoje. Kakšne gospode smem pozdraviti poleg vas?

— To sta dva učenjaka, kojih eden je služabnik drugega. Imen ne morem povedati, ker je moj jezik preveč okoten.

Lenoir in Peterček sta se predstavila, nakar so odšli vsi skupaj proti hiši, v kateri je stanoval poročnik.

Vojaki so imeli konje in govejo živino, ki se je preko dneva pasla na prostem. Mesa je bilo vsled tega zadosti in dali so ga svojim gostom toliko, da ga niso mogli zmagati.

V poteku pogovora je poročnik kmalu zapazil, kakšne vrste ljudi ima pred seboj. Človek, ki jaha po pampi ali hoče v Gran Čako, da izkoplje kosti starih živali, je maral biti po njegovem mnenju če že ne popolnoma, a vsaj na polovico blazen. Uvidel je, da ne more ničesar opraviti proti tej ideji. Vsled tega je opustil vsako odsvetovanje ter nadaljeval:

— Vi boste gotovo ostali nekaj časa tukaj, da počakate služabnike in tovariše, kaj ne?

— Ne, jaz imam le enega tovariša, ki je senjor Parmesan in le enega služabnika. Ta je Peterček.

— Kako? — je vprašal častnik začuden. — Torej nimate nikogar, ki bi prinesel za vami stvari, ki so neobhodno potrebne v Crank Čako?

— Nikogar. Kar potrebujem, imam s seboj.
— Motite se, senjor. Od česa pa hočete živeti? Ali imate moko?

— Ne.
— Suho mesa, špeha in masti?

— Ne.
— Kave in čaja? Tobaka in kakao?

— Ne.
— Smodnika, užigalce in vseh onih stvari, brez katerih ne more izhajati civiliziran človek? Obledo, čevlje, škarje in druge priklone?

— Obledo imam na sebi. Smodnika pa imam cel meh.

— To ne zadostuje. Kaj pa hočete jesti in piti? Ali imate pogojo za kuhanje?

— Te ne potrebujem, ker ne bom kuhal. Pil bom vodo in jedel meso.

— Tega ne dobite povsod.
— Vodo je najti povsod in meso bom nastrelil.

— Ali ste dober strellec?

— Peterček zna dobro streljati.

(Dalje prihodnj.)

Jezusova prižnica v Kapernavm najdena.

List "Hamburger Korrespondent" javlja, da je te dni imela Jeruzalemska arheološka družba posebno srečo. Našla je namreč prižnico, na kateri je Jezus pred 1900 leti stal in pridigal. Arheološka družba je namreč iskala, kje je nekoč stalo mesto Kapernavm. Do danes še ne vemo, kako je to, nekdanje baje evetno mesto sploh propadlo. Gotovo je, da se nahaja ob Galilejskem morju vrsta razvalin, ki leže tam že drugo tisočletje in so najbrže posledica velikih potresov, kakršnih se je eden dogodil pričetkom našega štetja, ali po cerkvenem nauku ravno na dan Kristovega križanja. V Novem testamentu stoji, da je Kapernavm mesto, kjer je Jezus opetovano pridigoval. Tudi je tam izvršil več čudežev. Do danes pa znanstveniki niso vedeli, kje naj iščejo Kapernavm in so bili le mnenja, da je mestce moralo imeti približno tolikšen obseg, kakor bi odgovarjal sedaj najdenim razvalinam. Legende, ki so se v oni pokrajini ohranile do danes, nje dno, pripovedujejo, da je mesto ležalo nekje severozapadno, po priliki pri vzhodu v genezaret-sko dolino. To se je sedaj izkazalo kot napačno. Sledovi so vodili znanstvenike v drugo smer, na višino Tel-Hum (arabsko ime), kjer so razvaline, ki segajo doli na majhen polotok, ki štrli v Genezaret-sko morje.

Tukaj so se sedaj pričela velika izkopavanja. Odkrili so staro kapernavsko sinagogo. Ni še gotovo, kako dolgo bodo druga dela še trajala in ali se bodo mogla sploh nadaljevati, kajti praktični Angleži nameravajo namočiti vso sedaj osušeno deželo, da bo bolj rodovitna, in če izvedejo ta svoj dobičkonosni načrt, pride ves Kapernavm pod vodo, kar bi onemogočilo vsa nadaljnja izkopavanja. Gladina Galilejskega morja bi se zvišala za petnajst metrov, razvaline Kapernavma pa bi prišle do deset metrov pod vodo. Vsekakor pa je najdena stara sinagoga, in najbrže v njej, na še ohranjenih kvadratnih kamnih, stal reformator Jezus, ko je pridigal ljudstvu novi nauk odrešenja.

Mnogo Slovencev je odpotovalo zadnji teden v staro domovino.

S posredovanjem tvrde Frank Sakser State Bank so odpotovali v staro domovino:

S parnikom Olympic
15. julija:

Martin Semenič iz New York City v Ljntamer.

S parnikom La Savoie
15. julija:

Anton Pogačnik iz Conemaugh, Pa., v Ljubljano.
Jožef Pungarčič iz Henrietta, Okla., v Škofjan.

S parnikom Chicago
20. julija:

Karol P. Zalokar iz San Antonio, Tex., v Griže pri Celju.

S parnikom Majestic
29. julija:

Anton Mali iz Milwaukee, Wis., v Trebelno.
Avgust Bach in sin iz New York City v Zagreb.

S parnikom Paris
2. avgusta:

Franc Marinko iz Kane, Pa., v Postojno.
Peter Mihelič in sin iz Great Falls, Mont., v Vinico.

Ivana Menart iz Sheboygan, Wis., v Hotelderico.

Anton Perle iz Kansas City, Kansas, v Čabar.

Marija Zupane iz New York City v Domžale.

Franc Justin iz Rock Springs, Wyo., v Hotavlje.

Anton Kovarčič iz Calumet, Mich., v Mirno peč.

Jožef Milave iz Cleveland, Ohio, v Planino.

Anton Jakopič z družino iz Pueblo, Colo., v Rače selo.

Lojze Trontel iz Kaylor, Pa., v Šmarje.

Simon Janežič z družino iz Brežice.

Električni likalniki

po prenosnem plačilnem načrtu.

Odredili smo, da preskrbimo Edisonove odjemalce z izbornim prvostnim likalnikom na prenosni plačilni načrt (brez nadaljnjih stroškov). Majhen deposit postavi likalnik v vašo trgovino. Ostanek se pridene vsak mesec v petih obrokih vašemu računu za elektriko.

Oglasite se v katerikoli naši izlozbi, ali pa telefonirajte Stuyvesant 5600, Extension 337, za zastopnika.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnica, kjer se razkazuje in razstavlja električne priprave na udobnost občinstva.

20 Norfolk St 124 West 42d St 362 East 149th St
10 Irving Place 151 East 86th St 555 Tremont Ave
15 East 125th St

Afganisan hoče tržiti z Ameriko.

Poroča Karl von Wiegand.

Afganistan, ki je dobil vsled zadnje angleško-afganistanske pogodbe nazaj svojo polno neodvisnost, želi stopiti v najtesnejši stik z ameriškim kapitalom ter ameriško podjetnostjo, vendar pa zavrača absolutno vsak stik z narodi, ki zasledujejo imperijalistične cilje, obrnjen proti Afganistanu. Tako je izjavil Mohamed Edib Kan, afganistanski poslanik v Berlinu ter prvi oficijelni zastopnik svoje dežele v inozemstvu.

Glede naravnih bogastev svoje dežele je izjavil:

— Malo je znano v Ameriki in Evropi, da je Afganistan zelo bogat na rudah in da ima tudi petrolejske sklade. Mi imamo bogate sklade trdega premoga, žile zlata, sredbrja, bakra in železa ter dosti dragocenih kamenov kot so rubini.

— Dosti zlata je v naših gorah v bližini mesta Kandahar in v velikih rekah severnega Afganistana. Petrolejski vrelci pa se nahajajo na severo-iztočni strani dežele.

— Mi tudi lahko izvažamo velike množice volne. Dejanski smo imeli pred vojno evetno trgovino z volno in večino te volne se je izvažalo v Rusijo. Najnovejša pogodba, sklenjena z Anglijo, daje naši impartni in eksportni trgovini prost tranzit ali prehod preko indijskih železnic.

Pokazal mi je soliden kos Lapislazula, približno v obsegu knjige v oktavskem formatu. Pri tem je pripomnil:

— Ta kos je vreden danes tukaj približno četrt milijona mark. Doma v Afganistanu imamo cele gore tega dragocenega kamena.

— Mi bi rajše vršili trgovino z Ameriko, kot pa uveljavili ekonomsko sodelovanje z Anglijo, ker se bojimo imperijalističnih ciljev slednje. Po desetletjih prisiljene zveze z drugo silo smo si izvojevali s pomočjo svojega lastnega meča svojo popolno neodvisnost.

— Mi imamo izključno le mirno ljubne namene, a bomo znali braniti svojo prostost, če bi bila zopet ogrožena. Afganistan ima sedaj armado 150.000 mož in v slučaju vojne lahko stavi v polje pol milijona mož. Naša armada je bila organizirana od turških častnikov po nemškem vzoru.

— Naši turški vojaški instruktorji imajo to prednost, da pripadajo naši veri, da poznajo naše navade in običaje in da imajo dosti izkušenj v modernem vojevanju, kajti njih dežela je bila pozorišče spopadov in bojov tekom štirih let svetovne vojne.

— Afganistan je ustavno vlada na dežela. Amanalah Kan je moderen vladar. Imamo parlament, ki obstaja iz nižje in višje zbornice.

— Izobraženi razredi našega prebivalstva se poslužujejo perzijskega jezika, a jezik mas prebivalstva, ki štejejo devet milijonov in pol duš, je afganski.

— Banker evropske vojne politike nas je prepričal, da je boljše držati se svojih lastnih tradicij, navad in duha, kot pa slepo kopirati one v Evropi. To stališče pa nam ne brani, da zgradimo svoje življenje in ekonomsko organizacijo v modernem smislu.

Ralphon, Pa., v Dor. jezero.
Marija Brie z otroci iz Hooversville, Pa., v Hotič.

Mihail Mežnarč iz Chicago, Ill., v Brežice.

— Naša dežela je poljedelskega značaja in naša vlada je v zadnjem času storila vse, kar je v nje ni moči, da organizira domače industrije potom grajenja tvornice železnice itd.

— V sedanjem času je nekako štirideset mladih Afganistancev v berlinskih šolah. Mi nečemo, da b postali odvetniki ali znanstveniki. Afganistan potrebuje predvsem izvežbane in uspešne inženjerje in izvedence v rudarstvu, konstrukciji železnice in cest. Te stroke bodo tudi študirali naši dečki v Nemčiji.

— Mi smo Orientalci ter vsled tega absolutno solidarni z vsemi iztočnimi narodi, ki se boré za svojo prostost.

— Kar se tiče Enver paše, ki se bori sedaj proti sovjetom v Turkestanu, moram reči, da nimamo nobenega opravka z njim. Njegova moč temelji očitno na aktivni podpori turkistanskih krajevnih plemen, ki so sovražna sovjetski Rusiji.

— Stališče Enver paše se po vsem razlikuje od stališča nacionalistične vlade v Mali Aziji, ki je zavzevala sovjetom. Mi znamo eniti in upoštevati razpoloženje narodov, ki se boré za svojo prostost.

— V slučaju Enver paše je našo mesto na strani turških nacionalistov in vpoštevati moramo tudi pogodbo, katero smo sklenili s sovjeti.

Statistika o boljševiskih ječah.

Petrograjska "Pravda" (Resnica) prinaša statistiko o prebivalstvu ječ v sovjetski Rusiji. Po socialnem položaju je v ječah 79 odstotkov delavcev, kmetov in nižjih uslužbencev, 8 odstotkov bivših carskih častnikov in uradnikov ter 12 odstotkov drugih zaostopnikov "buržuazije". Po političnem prepričanju je 51 odstotkov socialistov, 30 odstotkov nadstrankarjev, 17 odstotkov desničarjev in 2 odstotka komunistov.

VABILO.

Hrvatsko delavsko podporno društvo "Dalmacija", odsek 362 N. H. Z. iz Hoboken, N. J., priredi dne 6. avgusta, t. j. prihodnjo nedeljo, izlet s piknikom na Long Island, in sicer v Union Turnpike Road Park, Hoffman Avenue, Flushing, L. I. Začetek ob 1. uri popoldne, vstopnina 50 centov. Sviral bo tamburaški zbor. Peklo se bo jagnje na raznjno. Bratje Slovenci so uljudno vabljeni na mnogobrojen obisk.

Vrinite South Jamaica karó na Queensborough Bridge do Union Turnpike Road.

POZOR, SLOVENKE!

Mladenci srednje starosti, do brega značaja se želi seznaniti v svrhu ženitve z dekletom v starosti od 25 do 35 let. Katero veselje gospodinjstvo, naj pošlje sliko, ki jo na zahevo vrnem. Prednost imajo Slovenke, Hrvatice in Poljakinke iz Wisconsin, Michigan in Minnesota. — Joseph Pucelj, Box 12 A, Niagara, Wis.

POZOR, ROJAKI!

Vse, ki mi dolgujejo večje ali manjše svote, opozarjam, naj mi v štirinajstih dneh svoj dolg poravnajo. Če tega ne storé, bom prisiljen nastopiti sodnijskim potom. Anton Jelarčič, c/o D. H. Blum, Tionesta, Forest County, Pa.

Kretanje parnikov - Shipping News

8. avgusta:	Berengaria, Cherbourg; President Garfield, Cherbourg; Reliance, Hamburg.	30. avgusta:	France, Havre; Hanover, Bremen; Mongolia, Hamburg; President Van Buren, Bremen.
9. avgusta:	Manchuria, Hamburg.	2. septembra:	Ryland, Boulogne; America, Bremen.
10. avgusta:	Conte Rosso, Genoa.	5. septembra:	Reliance, Hamburg; Mauretania, Cherbourg.
12. avgusta:	La Savoie, Havre; Zealand, Havre; President Harding, Bremen; Orduna, Hamburg.	8. septembra:	Minnekahon, Hamburg.
15. avgusta:	Pelvedere, Trst; Mauretania, Cherbourg.	9. septembra:	La Savoie, Havre; Finlan, Cherbourg; Orbita, Hamburg; Homeric, Cherbourg.
16. avgusta:	Seydlitz, Bremen; St. Paul, Bremen; President Monroe, Cherbourg.	13. septembra:	Paris, Havre; York, Bremen; Manchuria, Hamburg.
19. avgusta:	Homeric, Cherbourg; Lafayette, Havre; Kroonland, Cherbourg; Noordam, Boulogne.	14. septembra:	Rochambeau, Havre.
22. avgusta:	Aquitania, Cherbourg; Resolute, Hamburg.	16. septembra:	La Lorraine, Havre; Majestic, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Orduna, Hamburg.
25. avgusta:	President Wilson, Trst; Lapland, Cherbourg.	19. septembra:	Resolute, Hamburg.
23. avgusta:	Paris, Havre; President Adams, Bremen.	20. septembra:	France, Havre.
26. avgusta:	Majestic, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Oropesa, Hamburg; Rotterdam, Boulogne.	23. septembra:	George Washington, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Kroonland, Cherbourg.
29. avgusta:	Berengaria, Cherbourg; Arabic, Genoa.	26. septembra:	Seydlitz, Bremen.
		30. septembra:	Rotterdam, Boulogne.

Glede izplačil v ameriških dolarjih.

Po novi odredbi finančnega ministarstva v Jugoslaviji je bankam tam, sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej pošljete denar v ameriškanaki valjavi, bodi potom čeka ali nakazila, da banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

H sreči se je pa pri postavi omejenen odredbe vpoštevati potreba iz eljenec v toliko, da zamoremo za stan-ko, ki imajo potovati v Ameriko, zvršiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazila ne sme predlagati zneska \$250.— za vsakega posameznika. Do te svote pa lahko izplačamo poljuhne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v Ljudu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

NEM OZEALJU pa še vedno lahko brez ovir izvažujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznici ali naročnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za potnino in druge stroške kakor sledi.

Za izplačilo do \$ 10.— po 50 centov, za izplačilo od \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.—, za izplačila, ki presegajo znesek \$ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
52 Cortlandt St. New York, N. Y.

ŽENITNA PONUDEBA.

Samec, ki ima 2000 dolarjev vredno hišo, nekaj gotovine in dober zaslužek ter je star 36 let, bi se rad poročil z dekletom od 20 do 30 let starim. Tudi vdova brez otrok ni izvzeta. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko (katero vrnem), naj se pošljejo na naslov: F. N., Box 555, Dominion No. 4, C. P., N. S., Canada.

(4-7-8)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Šestdeset vozdarjev potrebuje mo takoj. Plača \$1.75, od korta. Vprašajte v Arroyo, Pa., za gospodine Kempe, Clawson Chemical Co.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledečo:

Prvi del: GLASOSLOVJE.

Drugi del: OBLIKOSLOVJE.

Tretji del: VAJE.

Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.

Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.

Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državlanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino

\$1

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.